

✱ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಓದಿ ಬಿಟ್ಟರೇ ಸಾಲದು. ಕಾಮ ಕಾಂಚನಾ ಸಕ್ತಿ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮರ್ಮ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರಾಸಕ್ತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಲೋಪವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

✱ ಸಾಧನೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ದೊರೆತ ನಂತರ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಾವವಿರದು. ಬಳಿಕ ಭಗವತಿ ಜ್ಞಾನ ರಾಶಿಯನ್ನು ನೂಕಿಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ.

✱ ಮಗು ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಮೊದ ಮೊದಲು ಅಕ್ಷರವಾದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ನೀರು ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

✱ ಚಿನ್ನ ಕರಗಿಸುವಾಗ ಬಹಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಿಡಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಣಿಗೆ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಊದುಕೊಳ್ಳುವೆ - ಚಿನ್ನ ಕರಗುವವರೆಗೆ. ಕರಗಿದ ನಂತರ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಸುರಿದ ಒಡನೇ ನಿಶ್ಚಿತ.

✱ ಅಧಿಕವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾನಿಯನ್ನೇ ತರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾರ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡುಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನಿರುತ್ತದೆ? ಮೊದಲು ಸಾರ ಅರಿತು, ನಂತರ ಸಾಧನೆಯ ಆಳಕ್ಕೆ ಮುಳುಗಬೇಕು.

✱ ಗೀತೆಯ ಸಾರ - ಅದನ್ನು ಒಂದು ಹತ್ತಾವರ್ತಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಏನಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತದೋ ಅದೆ. ಅಂದರೆ ಅದು 'ತ್ಯಾಗಿ', 'ತ್ಯಾಗಿ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೀತೆಯ ಸಾರ: 'ಹೇ ಜೀವ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗು' ಎಂದು.

✱ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಕೊಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಗುರು ಕತ್ತರಿಸುವ ಚಾಕು ಸಾಕು. ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಕತ್ತಿ ಗುರಾಣಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇದೇ ರೀತಿಯದು.

✱ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯಕವೇನಲ್ಲ. ವಿವೇಕ ಇಲ್ಲದೆ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬಂದುದಲ್ಲ. ಷಟ್ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ದೊರೆಯದು. ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ಅಳುತ್ತ ಅಳುತ್ತ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕರೆ. ಆತ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು

✱ ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಏನು ಬಂತು? ಭವನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಗವಂತನೇ ವಸ್ತು, ಉಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ಅವಸ್ತು.

✱ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ, ಯಾರು ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದಾನಾದಿ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಧನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಏನು ಗೊತ್ತೆ? ಈ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ಕಾರಣ ಗೀರಣ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

✱ ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅರಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೀಷ್ಮ ಶರಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಪಾಂಡವರು ಆತನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದರು. ಅವರೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣನೂ ಇದ್ದ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಭೀಷ್ಮ ಆಳಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಪಾಂಡವರು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು: 'ಓ ಕೃಷ್ಣ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ಇದು! ಪಿತಾಮಹ ಅಷ್ಟವಸುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ. ಇವನಂಥ ಜ್ಞಾನಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮೃತ್ಯು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುವಾಗ ಮಾಯೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾನಲ್ಲ!' ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ: 'ಭೀಷ್ಮ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಆತನನ್ನೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.' ಕಾರಣ ಕೇಳಿದಾಗ ಭೀಷ್ಮ ಹೇಳಿದ, 'ಓ ಕೃಷ್ಣ, ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನೇ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸರ್ವದಾ ಇದ್ದಾನೆ, ಆದರೂ ಅವರ ದುರ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ಭಾವನೆ ಬಂದಾಗ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಭಗವಂತನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು.'

✱ ಭಗವಂತನೊಬ್ಬನೇ ಏಕಮಾತ್ರ ಅಚಲವಸ್ತು - ಸುಮೇರುವಿನ ಹಾಗೆ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಮತ್ತು ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗತೀತ. ಆತನ ಮಾಯಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೊಂದಲಗಳಿವೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಅದು, ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಇದು ಎಂಬ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳಾವೂ ಇಲ್ಲ.

✱ ವೇದ, ಪುರಾಣ, ತಂತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಭಗವಂತನೊಬ್ಬನೇ, ಆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನೊಬ್ಬನೇ ಬೇಕೇ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನು ವೇದ 'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುವುದೋ ಆತನನ್ನೇ ತಂತ್ರ 'ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ. ಆತನನ್ನೇ ಪುರಾಣ ಮತ್ತೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತದೆ.

✱ ಜ್ಞಾನಿಯ ಸ್ವಭಾವವೇನು? ಆತ ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

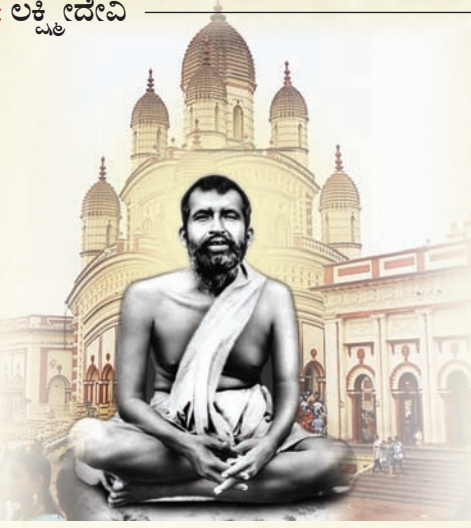
ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ ದಿಂದ

ವಿವೇಕಪ್ರಭ

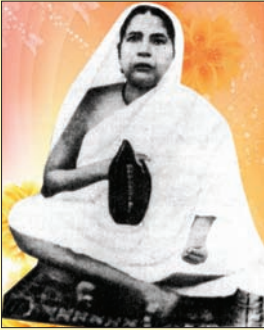
ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನೆನಪುಗಳು

ಮೂಲ: ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ

ಅನುವಾದ : ಉಷಾ ಎಸ್.ಮೂರ್ತಿ

ಗುರುದೇವ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀ ಭಕ್ತರು ಹಾಗೂ ಆಶ್ರಿತರಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಣ್ಣ ರಾಮಕುಮಾರರ ಮಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೂ (೧೮೬೪- ೧೯೨೬) ಒಬ್ಬಳು. ಅವಳು ತಾವು ಗುರುದೇವ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಅಣ್ಣ ರಾಮಕುಮಾರರ ಮಗಳು. ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ವಿಧವೆಯಾದ ಇವಳು

ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮರೊಂದಿಗೆ ಇರಲು ಬಂದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನೂ, ಪುರಾಣ

ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರನ್ನು ತಮ್ಮತ್ತ ಸೆಳೆದರು.

ಸ್ವಾಮಿ ಚೇತನಾನಂದರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'Ramakrishna As We Saw Him' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಲೇಖಕಿ ಮೈಸೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರು.

ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ (ಶ್ರೀಮಾತೆ) ನಹಬತ್ (ತೋಟದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಕ್ಕ ವಾದ್ಯಗಳ ಕೊಠಡಿ)ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಯಾರಾದರೂ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಾಕೂರರು* ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಬೆರಳನ್ನು ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃತ್ತದಂತೆ ಎಳೆದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಂತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಮೂಗುತಿ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಕೂರರು ನಹಬತ್ ಅನ್ನು ಪಂಜರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಶುಕ-ಸಾರಿ (ಈ ಎರಡು ಗಿಣಿಗಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ) ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಕ್ತರು ಕಾಳೀಮಾತೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ-ಹಣ್ಣುಗಳ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ, ನನ್ನ ಸಹೋದರ ರಾಮಲಾಲನಿಗೆ, “ಅಲ್ಲಿ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳಿವೆ. ಅವರಿಗೂ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡು, ಮರೆಯಬೇಡ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸಬರಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಎರಡು ಹಕ್ಕಿಗಳಿವೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಹಾಶಯರೂ ಇದು ನಿಜವೆಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ನೋಡಲು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಅವರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು ಗಳು ತಾಕೂರರ ಕಿವಿಗೂ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು, “ಇವರೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಲು. ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, ‘ಈ ಮನುಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ; ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಜೊತೆ ಮಲಗುವು ದಿಲ್ಲವಂತೆ’ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡು, ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಡ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು. ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪಲ್ಲಟಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ತುಂಬಾ ನೊಂದುಕೊಂಡು, ತಾಕೂರರಿಗೆ “ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ನಾನೆಂದೂ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು.

ನಾವು ಹೇಗೆ ನಹಬತ್‌ನ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ತಾಕೂರರ ಒಂದು ಪವಾಡವಿರ ಬಹುದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಹುಡುಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಗಾಗ ಗೋಪಾಲೇರಮಾ

*‘ತಾಕೂರರು’ ಎಂದರೆ ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯ ಎಂದರ್ಥ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ‘ತಾಕೂರರು’ ಎಂದೇ ಗೌರವದಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

(ಇವರೂ ದೊಡ್ಡ ಶರೀರದವರು), ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದಿಂದ ಬಂದ ಮಹಿಳಾ ಭಕ್ತರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೊತೆಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳು, ದಿನಸಿ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಬಟ್ಟೆ ನೀರಿನ ಹಂಡೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಾಕೂರರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಪಥ್ಯದ ಅಡುಗೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೆಚ್ಚು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಸುಕಿನಲ್ಲೇ ಎದ್ದು, ದೇವಸ್ಥಾನದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಹಬತ್ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, “ಓ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಓ ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಏಳು. ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಲಗುತ್ತೀರಿ? ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕಲರವವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎದ್ದು ದೇವಿಯ ಸ್ತೋತ್ರ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಾಕೂರರು ಕೂಗಿದರೆ, ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಮ್ಮ ಕಂಬಳಿಯೊಳಗಿಂದಲೇ, “ಸುಮ್ಮನಿರು, ಅವರಿಗಂತೂ ನಿದ್ರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಬೆಳಗಾಗಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಧ್ವನಿಯೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರಿಸಬೇಡ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತಾಕೂರರು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದಲೇ ನೀರನ್ನು ಎರಚುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀರು ನಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಏಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಹಾಸಿಗೆ ಒದ್ದೆಯೂ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಪರೀತ ಉಷ್ಣದಿಂದ ತಾಕೂರರ ತಲೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ಕೂದಲು ಉದುರಲಾರಂಭಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗಡ್ಡದ ಕೂದಲೂ ಬೆಳಗಾಗ ತೊಡಗಿತ್ತು. ತಾಕೂರರಿಗೆ ಮುದುಕರಂತೆ ಕಾಣಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ, “ರಾಣಿ ರಾಸಮಣಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮುದುಕ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ. ನೀವು ಮುದುಕರಲ್ಲ, ನೀವೇನು ಈ ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಮುದುಕರೇ? ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಜನ ರಾಣಿ ರಾಸಮಣಿಯ ಕಾಳೀದೇಗುಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೆ” ಎಂದರು. ತಕ್ಷಣ ತಾಕೂರರು “ಓ, ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಆದರೂ ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಮುದುಕ ಎಂದರೆ ನಾನು ಸಹಿಸಲಾರೆ” ಎಂದರು.

ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ನಾನು ವಿಧವೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ತವರು ಮನೆ ಸೇರಿದೆ. ಆಗ ನಾನು ಸುಂದರಿಯಾದ ತರುಣಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಒಂದು ದಿನ ತಾಕೂರರು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು, “ನೋಡು, ನೀನು ಆಚಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮಾಡು. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೋಗಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ (ಶ್ರೀಮಾತೆ) ಹತ್ತಿರವೇ ಇರು. ಯಾರು ಯಾವಾಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಅಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದರು.

ತಾಕೂರರು ಕಾಮಾರಪುಕುರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸಂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಊರಿನ ಹೆಂಗ

ಸರು ನೀರು ತರಲು ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹೆಂಗಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಬಿಂದಿಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಕೂರರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಅವರು ದೇವರ ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡು, ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಡೆಗೆ ತಾಕೂರರೇ ಅವರುಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ತಾಕೂರರು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಗೆ, “ಈ ದಿನ ನೀನು ಹಾಡು ಹೇಳು, ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಶಬ್ದರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಾಕೂರರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರಳಾದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಇದ್ದಳು. ಅವಳು ಒಂದು ದಿನ ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ ತಾಕೂರರು ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರೂ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳದೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಹುಡುಗಿ ಎತ್ತರದ ಕೀರಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟಳು. ಎಲ್ಲರೂ ನಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅವಳ ಹಾಡು ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ ತಾಕೂರರು ಎಲ್ಲರಿಗೆ, “ನೋಡಿ ಅವಳದ್ದು ಎಂಥಾ ಗಾಢ ವಾದ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ! ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳಿದೆ, ಆದರೂ ಅವಳು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾಡಿದಳು. ಅವಳದ್ದು ಸತ್ಯವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ” ಎಂದರು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ನಿರ್ಲಿಂಗಜ್ಞರಾದ, ಚೆಲ್ಲುಚೆಲ್ಲಾಗಿ ಆಡುವ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ, “ನೀನು ಅವರಂತಿರಬೇಡ. ಅವರ ಮರ್ತನೆ ನಾಚಿಕೆಗೇಡು. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಹಂಕಾರವಿರಬಾರದು. ಲಜ್ಜೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಆಭರಣ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾಮಾರಪುಕುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಚಿನ್ನುಶಾಂಖಾರಿ ಎಂಬ ಬಾಲ್ಯದ ಗೆಳೆಯನಿದ್ದನು. ಅವನು ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತ. ಅವನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು. ಅವನು ತಾಕೂರರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, “ಗದಾಯ್ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಗೌರಾಂಗನ ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲವು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಗಂಗಾಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಾಕೂರರಿಗೆ ಚಿನ್ನುಶಾಂಖಾರಿಯ ಅಲೌಕಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಘಟನೆ ಹೀಗಿದೆ: ಒಂದು ದಿನ ಚಿನ್ನುಶಾಂಖಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಕೆಲವು ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಾವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಮೀನು ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥ ಇಷ್ಟವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಕಾಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಿನ್ನುವಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಅವನು ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಅತಿಥಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ. ಕೊನೆಗೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾವಿನಕಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಅವನು ಅದರ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಬಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ.

ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದ ತಾಕೂರರು ಕಾಮಾರಪುಕುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಚಿನ್ನುವಿಗೆ “ಛಿ, ಛಿ, ನಾಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕು ನಿನಗೆ, ನಿನ್ನ ಅಲೌಕಿಕ

ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಒಗೆ, ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಡ, ಜನರು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ನಿನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೇ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ನೀನು ಈ ಶಕ್ತಿಗೆ ದಾಸನಾಗಬೇಡ. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ” ಎಂದರು.

ತಾಕೂರರು ಪುರೀಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಎಂದೂ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಬಲರಾಮ ಬಸು, ಪುರೀಕ್ಷೇತ್ರದ ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರಸಾದ ತಂದಿದ್ದರು. ತಾಕೂರರು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಸೋಕಿಸಿ, ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಅವರು ತಕ್ಷಣ ಭಾವಾ ವಿಷ್ಟರಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು, “ನಾನು ಜಗನ್ನಾಥನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಶಾಲ ಹಾಗೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಗಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳು, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮುದ್ರ ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ದೇಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದರು.

ನಾನು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರೊಡನೆ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ತಾಕೂರರು ತಮ್ಮ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾತೆ ಒಂದುದಿನ ಹೇಳಿದರು. ‘ನೀನೂ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಾಕೂರರನ್ನು ಕೇಳು’ ಎಂದು ಅವರು ನನಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ನಾನು, “ನನಗೆ ಬಹಳ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಜನ ಭಕ್ತರಿರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದೆ.

ಬೇರೊಂದು ದಿನ ನಾನು ತಾಕೂರರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಹೋಗಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ತಾಕೂರರು ತಾವೇ, “ನಿನಗೆ ಯಾವ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ?” ಎಂದರು. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ‘ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಂತರ ಅವರು ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರು. ಕಾಮಾರಪುಕುರದ ಪ್ರಸನ್ನ ಅಕ್ಕ ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ತುಳಸೀಮಾಲೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ನನಗೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೂ ಜಗನ್ನಾತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಪೂರ್ಣಾನಂದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದವು. ಪೂರ್ಣಾನಂದರು ಸರಳ, ಶಾಂತ, ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಾಕೂರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಾಗ ಅವರು, “ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದರು.

ನಾನು ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ಮನೆದೇವತೆಯಾದ ಶೀತಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾಕೂರರಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹಿಂತಿಂಡಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಾಗ ಅವರು, “ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವಳು ಶೀತಲಾದೇವಿಯ ಒಂದು ಅಂಶವಾಗಿದ್ದಾಳೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡೆಂದು ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ಗಿರಿಶಬಾಬುವಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ತಾಕೂರರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಜನೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ನನ್ನ ಸಹೋದರ ರಾಮಲಾಲನಿಗೆ, “ನಹಬತ್ ಕಡೆ ಇರುವ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಿಡು, ಭಕ್ತಿಯ ಅಲೆ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹರಿಯಲಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡದೆ, ಕೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ (ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶ್ರೀಮಾತೆ) ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಬಿದಿರಿನ ತಡಿಕೆಯ ಸಣ್ಣ ಕಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು. ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ತಾಕೂರರು, “ರಾಮಲಾಲ ನೋಡಲ್ಲಿ - ನಿನ್ನ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ತಡಿಕೆಯ ತೂತು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಾಕೂರರು ಹಲವು ಸಲ ನನಗೂ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೂ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಳದಮಯಂತಿ ಮುಂತಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅವರು ನಮಗೆ ಕಥೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ನನ್ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿಸಿ ಸಮಾಧಾನಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ, ‘ಇದರಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಗಿಣಿ (ಶುಕ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ (ತಾಕೂರರು) ನಮ್ಮನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು, “ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿರಿ, ಸರಳವಾಗಿರಿ, ಶುದ್ಧರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾರ ಮುಂದೆಯೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಡಿ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. “ನಡೆಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಜಪಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ? ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು. ಶುದ್ಧರಾಗಿರಿ, ಮರಗಳು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬೇರುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕೆಲವರು ಹೊರಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ, ಒಳಗಡೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೂಟಾಟಿಕೆ ಬೇಡ” ಎಂದೂ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ನಿನಗೆ ದೇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು.”

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಜೀವನ ಪೂರ್ತಿ ಹೊಟ್ಟೆನೋವಿನ ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿ (ತಾಕೂರರ ತಾಯಿ) ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಾಕೂರರು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜ್ಜಿಯದು ಎತ್ತರವಾದ, ಸುಂದರವಾದ ದೇಹ. ಅವರು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಲಜ್ಜಾಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಮಗನೆದುರಿಗೂ ಸೆರಗಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಕೂರರು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ, “ಮಗು, ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು ಹೇಗಿದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗ, ‘ಅಷ್ಟೇನೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. “ಕಾಳೀಮಾತೆಯ ಪ್ರಸಾದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ಅದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಮಸಾಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು

ವಾಸಿಯಾಗುವವರೆಗೂ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಾಡಿದ ಸಪ್ಪೆ ಊಟವನ್ನೇ ತಿನ್ನು” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೆಲವು ಸಲ ಈ ಸಪ್ಪೆ ಆಹಾರ ತಿಂದು ತಾಕೂರಿಗೆ ಬೇಸರ ವಾದಾಗ, “ಅಮ್ಮ ನೀನು ಕಾಮಾರಪುಕುರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಒಂದೆರಡು ರುಚಿಯಾದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಮ್ಮ” ಎನ್ನು ತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಅಜ್ಜಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಾಕೂರು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಾಕೂರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. “ಅದು ಮೆದುಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸೀತಾ, ದ್ರೌಪದಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮುಂತಾದವರು ಕೂಡ ತಾವೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ ಅಜ್ಜಿ ತುಂಬಾ ಅನಾಸಕ್ತರೂ, ದುಃಖಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಅಲಂಬಜಾರಿನ ಸೇವೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸೀಟಿಯನ್ನು (ಸೈರಸ್) ಕೇಳುವ ತನಕ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೀಟಿಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿದೊಡನೆ, “ಇದು ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಊಟ ಬಡಿಸುವ ಸಮಯ, ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಬರುವ ಶಬ್ದ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಭಾನುವಾರದಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ರಜೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸೀಟಿ ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ಅಜ್ಜಿ ಊಟವೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ತಾಕೂರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. “ಏನು ಮಾಡಲಿ, ನನ್ನ ಮುದಿತಾಯಿ ಈ ದಿನ ಊಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದ್ದಾಳೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹೃದಯ, “ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಅಜ್ಜಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಹಸಿವೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಆಗ ಅವಳೇ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ” ಎಂದ. ತಾಕೂರು, “ಇಲ್ಲ, ನಾನು ಅವರ ಮಗ, ವಯಸ್ಸಾದ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ” ಎಂದು, ಬಹಳ ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಹೃದಯ ಒಂದು ಕೊಳವೆಯನ್ನು ತಂದು ಊದಿದೊಡನೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಅಜ್ಜಿಗೆ, “ನೋಡು ದೇವಲೋಕದ ಸೀಟಿ, ಕೇಳಿದೆಯಾ? ಈಗ ನೀನು ಊಟ ಮಾಡು” ಎಂದ. ಆದರೆ ಅಜ್ಜಿ ನಕ್ಕು, “ನೀನು ಕೊಳವೆಯಿಂದ ಊದಿ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದೆ” ಎಂದು ನಕ್ಕಳು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರು.

ಅಜ್ಜಿ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ತಾಕೂರು ಬಹಳ ದುಃಖಪಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ತಾಕೂರಿಗೆ ಊಟವನ್ನು ಅವರ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ತಾಕೂರು, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಕುರಿತು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ, “ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಾನು ಈ

ಮರದ (ಶ್ರೀಮಾತೆ) ನೆರಳಿನಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಯಾರು ನನಗೆ ಊಟವನ್ನು ನೀಡುವವರು? ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾರನೋ ಅವನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾನಲ್ಲವೆ?” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರೊಂದಿಗೆ ತಾಕೂರಿಗೆ ಊಟವನ್ನು ಕೊಡಲು ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಾಖಾಲ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಇದ್ದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ತಾಕೂರು ಸಮಾಧಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ತಾಕೂರರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಜೋರಾಗಿ ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ತಾಕೂರು ಭಾವವಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಅವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವರು ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಾಕೂರರೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನೆನಪಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಾಖಾಲ ಮೊದಲಾದವರು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಆಳುವ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ ಬೇಗ ಒಳಗೆ ಬಂದು, ಅವರೂ ತಾಕೂರರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇದರಿಂದ ತಾಕೂರು ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ “ಏನಾಯಿತು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಹೆದರಿಕೆ ಅರ್ಥವಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ, “ನಾನು ಬಿಳಿಯರ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅವರ ಚರ್ಮ ಹೃದಯ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಳಿಯ ದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಸರಳರು ಮತ್ತು ಸಜ್ಜನರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ದೇಶ ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ” ಎಂದರು. ತಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ನೀವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಿಮಗೆ ತುಂಬಾ ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಏನು ಮಾಡುವಿರಿ?” ಎಂದು ಕಾತರ ಹಾಗೂ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ತಾಕೂರು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದ ಹಣೆಗೆ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ, “ನೀನು ತುಂಬಾ ದಡ್ಡಿ, ನಿನಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದರು.

ಒಂದು ದಿನ ರಾತ್ರಿ ತಾಕೂರು ರಾಧೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ತೋಟದ ಲತಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಗುಲಾಬಿ ತೋಟವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಪರಿವೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಹೋದೊಡನೆ ಗುಲಾಬಿ ಗಿಡಗಳ ಪೊದೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರು, ಅದರ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಅವರನ್ನು ತರಚಿ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿತು. ಆಗ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಪಹರೆಯವನು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಎಬ್ಬಿಸಿ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥಾ